

NARODNA STRAŽA

UREDNIŠTVO I UPRAVA: „NARODNA STRAŽA“
SIBENIK. — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. — NE-
BILJEŽAVANA SE PISMA NE PRIMAJU.

IZLAZI SVAKE SUBOTE
POJEDINI BROJ Din. 1:50

PRETPLATA „NARODNE STRAŽE“ IZNOSI GO-
DIŠNJE Din. 60. — ZA INOZEMSTVO Din. 120.
OGLASI PO CIJENIKU.

Br. 33.

Šibenik, 23. rujna 1924.

God. IV.

Iz fašističke Italije.

Novo političko umorstvo.
(Posebni dopis „Narodne Straže“.)

RIM, 18. rujna.

U petak 12. ov. mj. prije podne ušao je u rimski tramvaj narodni zastupnik fašističke narodne stranke *Arnaldo Casalin* sa kćerkom Lidijom. Za vožnje ispalio je iz neposredne blizine u Casalinija tri revolvera metka radnik *Corvi* i teško ga ranio. Casalin je odmah prenešen u bolnicu sv. Duha, gdje je malo zatim preminuo. Ubojica je pokušao da pobjegne, ali je od nekolicine građana, koji su se za njim dali u potjeru, uhvaćen.

Ovo će ubojstvo, koje bi nekako imalo da nalichi ubojstvu socijalističkog zastupnika *Matteottija*, i ako je utvrđeno, da je *Corvi* abnormalno čeljade, ponovno uzrujati Italiju. Fašisti ne će sada propustiti zgodnu prigodu, koja im se nadala ovim ubojstvom, da podvale opozicionalnim strankama krivnju za ubojstvo Casalinija. Fašistički list *Impero* piše: „Kažemo, da je *Corvi* ubio Casalinija člancima listova *Popolo*, *Voce Repubblicana*, *Mondo*, *Corriere della Sera*, *Stampa*, *Sereno*, *Giustizia*, *Unità* i t. d. Pravda će tražiti računa od *Corvija* za smrt zastupnika Casalinija. Fašizam i Nacija danas traže za to račun od opozicije.“ Fašistička štampa harangira mase protiv opozicije. Fašistički zastupnik *Farinacci* u listu *Cremona Sera* kaže, da je ubojica „ili mandatar ili čovjek, koji je zlodjelo počinio razdražen zločinačkom kampanjom opozicije“. *Farinacci* traži, da se odmah uapše *Turati*, *don Sturzo*, *Amendola* i ostali vode opozicije, koji „moralno odgovaraju za zločin“, te završava članak riječima: „Ako nije dovoljna meša — neka se upotrijebi mitraljeza!“ *Milanski Corriere della Sera* pod naslovom *Ekcesni fašističke štampe* osuđuje ovu harangu, koja s jedne strane propovijeda mir i sušanje strasti, a onamo opet goni mase na

opoziciju. I popularski list *Popolo* ogorčeno ustaje protiv harange fašističke štampe, koja pozivlje crne košulje, da istrijebe opoziciju (*bisogna inchiodarli al muro, ridurre a strame* i t. d.). Slovenski list u Trstu *Edinost* se zgraža nad zločinom te zagovara mir u državi.

Prvi plodovi harange fašističke štampe su se već opazili. U Bari navalila je jedna četa fašista na zidarski Dom te ga potpuno demolirala. U Rimu su fašisti provalili u redakciju lista *Voce Repubblicana* te ju opustošili. U Milanu su fašističke crne košulje ustavile automobil *Corriere della Sera* te htjeli da odnesu nakladu jednog broja lista, ali je nadošla jedna četa bersaljera te ih pogнала u bijeg. U provinciji je došlo do manjih i većih izgreda. Osobito su bijesni toskanski fašisti.

Fašističko vodstvo je zapovjediло svojim ljudima mir i disciplinu. To je Mussolini opetovao i delegaciji toskanskih fašista, koja ga je posjetila.

Jedna stvar, koju cijela talijanska javnost nervozno iščekuje jest, da li je ubojica *Corvi* bio član komunistične ili koje druge opozicionalne stranke. Fašističke novine bile su iznijele, da je *Corvi* bio komunista. Međutim upogled toga još se ništa stalnoga nije utvrdilo. Fašistička štampa očekuje, da će moći dokazati vezu ubojice sa opozicijom. Tok istrage će iznijeti, kako je ubojstvo zamišljeno i provedeno.

Međutim, dok se ekstremi u Italiji žestoko pobijaju, trijeznija i objektivnija štampa zagovara mir. *Giornale d' Italia* piše, da valja razoružati i ruke i duhove. List ističe, da je *Matteottijevo* i *Casalinijevo* umorstvo djelo ekstremizma. Stoga se ističe: „Giù le armi! — Doli s oružjem!“

Naše stvari u Rimu.

Zavod sv. Jeronima. — Novi podupravitelj. — Pitanje konkordata. — Glagolski misal. — Za uspostavu starodrevne ninske biskupije.

(Posebni dopis „Narodne Straže“.)

PAG, 15. rujna.

Ovih dana sam imao prigode, da se razgovaram sa uglednom našom političkom ličnošću u Rimu. Budući sam i sam dulje živio u Rimu, zanimalo me znati, kako idu naše stvari onamo na obali Tibera sada, kada mi Hrvati nijesmo više pod tutorstvom i plaćetom mađarskog poslanika, kako je to prije bilo.

Kao što svi katolički narodi, i mi imademo svoju nacionalnu crkvu u Rimu: crkvu i zavod sv. Jeronima. Pod protunarodnim utjecajem Austrije ludinac, mađarski poslanik kod Sv. Stolice, bio je uredio, da Talijan bude

upravitelem našega narodnog zavoda. Tako je još do danas po pravilima tada sastavljenim upravitelem zavoda Talijan Mons. Biasiotti. No ovaj je čovjek, i ako Talijan, pun ljubavi ne samo za naš zavod, nego i za naš narod. O tome nas uvjerava i ovaj primjer. Neki talijanski oficir bersaljera, u pomanjkanju stanova, uselio se u naš zavod, iz koga nije htio nikako izaći. Da su se proti tome poduzeli koraci diplomatskim putem, stvar bi bila pošla na dugo, a i teško bi se bilo uspjelo. No Mons. Biasiotti kao rimljanin ima veza i po-

znanstva s vlastima. Intervenirao je kod vojnog ministarstva, i za tri dana dotični oficir bio je premješten iz Rima u Napulj, a stan je ostao slobodan!

Za novog podupravitelja zavoda dolazi vrijedni i zaslužni rodoljub veleuč. gosp. *Ivo Butković*, rodom iz Vrbnika na otoku Krku, profesor bogoslovlja prije u Zadru, a sada u Splitu. Veoma sretan izbor!

Naš poslanik kod Vatikana dr. Smodlaka zatražio je od Sv. Stolice, da prigodom svih narodnih blagdana u našoj crkvi sv. Jeronima bude glagoljačka sv. Misa. Isti je zatražio i ishodio od naše vlade, da se odsad unaprijed sve crkvene svečanosti vrše u našoj crkvi sv. Jeronima, a ne više u ruskoj pravoslavnoj crkvi, i da im pribiva sav personal obaju poslanstva. Uredjen je zavod za klerike. Podigao se novi sprat za čč. ss. Milosrdnice, koje će doći iz Zagreba. U prizemlju su dosad bili razni dućani i kavana. Sve će se to odalečiti, a dr. Smodlaka je predložio vladi u Beogradu, da ona svojom potporom to nadoknadi, da tim zavod ne bi trpio nikakvu ekonomsku štetu. Zavod imade prihoda iz 10 kuća, koje se unajmljuju. Zaslugom dra Smodlake najmi su povišeni, tako da su sada prihodi zavoda veći za 1/3. Dr. Smodlaka nastoji i zauzmi se, da bi naši svećenici kroz sv. godinu dobili stan u zavodu, kao i da se bude što više pri ruci našim narodnim hodočašćima. Tako je sad sve uređeno, da će se naš čovjek, kad dođe u Rim u ovaj naš zavod, osjetiti kao na rođenoj grudli, jer je sve od natpisa do „sakrešana“ Jože naše, domaće.

Sve pripreve za konkordat su već gotove. Ministarski Savjet samo još

nije imao vremena, da održi nekoliko sjednica i uredi to pitanje, pak da dođe do definitivnih pregovora između Sv. Stolice i naše države. Nade je, da će nova vlada i to pitanje skoro urediti. Inače je Sv. Stolica već bila počela sumnjati u dobre namjere naše vlade.

Glagolski je misal već u tisku. Do malo dana će biti dotiskan. Da nije naša vlada priskočila u pomoć, bilo se bojati, da ne će ugledati svijetlosti. U čitavoj državi nije se bilo skupilo nego 35.000 dinara, dok je za tisak trebalo više stotina tisuća. Bio se nabavio i papir uz povoljne uvjete. Već ga se mislilo i prodati, kad je u sretan čas ministar Janjić zauzimanjem dra Smodlake poslao pripomoć od 140.000 lira i tim omogućio tiskanje toliko željenog i očekivanog glagolskog misala.

Hoće li se broj naših biskupija povećati ili umanjiti, Sv. Stolici je indiferentno. U tom pitanju imat će glavnu riječ naš episkopat i vlada. Za zadarsku nadbiskupiju postoji prijedlog, da se ukine i odredi za nju vikar u Šibeniku. Zadarsko svećenstvo je jednodušno proti tome i traži, da se opet uskrisi starodrevna ninska biskupija te biskup, a privremeno vikar, neka bude u Ninu ili u Biogradu na moru radi zgodnijeg pristupa i saobraćaja. Znam, da to stanovište zastupa i naš poslanik dr. Smodlaka. Ova važena politička ličnost, s kojom sam o svim ovim stvarima razgovarao, obećala mi je, kako će se na najvišim mjestima zauzeti za druge narodne i crkvene interese nas sirota iz okolice izgubljenog Zadra, da će tako braniti i ovo pravdom stanovište i zahtjev čitavog zadarskog svećenstva, na čemu mu već unaprijed lijepa hvala.

Stražar s Jadrana.

Iz domaće i vanjske politike.

Radićeva skupština u Zagrebu. U nedjelju, 14. t. mj., održao je Radić u Zagrebu veliku javnu skupštinu, na koju je po prvi put uz seljaštvo došlo i zagrebačko građanstvo. Radićevci govore, da je broj učesnika premašio 100.000, opoziciona štampa snizuje taj broj na nekih 12 do 20.000, a ministarstvo unutrašnjih djela došlo je izvještaj, da je bilo preko 90.000 učesnika i učesnica. Skupština je prošla bez ikakvog incidenta. Radić je dvaput govorio. Oba puta prilično umjereno. Naglasio je potrebu pomaganja Davidovićeve vlade te skupštinarima najavio, da njegova stranka ulazi u beogradska vladu. Očito je, da Radić silom prilika zadnje vrijeme naglo umiče od svoga dosadašnjeg programa i taktike. Mi se tome veselimo. Sve, što Radić sada govori i radi, najbolje dokazuje, da smo mi, pristaše Hrvatske Pučke Stranke, uvijek imali pravo i da smo sačuvali pošten obraz pred hrvatskim narodom. Ovom prigodom ističemo, da ćemo pohvaliti sve ono, što radićevci na ovom svom

sadašnjem političkom putu dobra urade, ali ćemo kao i dosadi nemilice pokuditi sve, što učine, kako ne valja. Na hrvatskom je narodu sada, da otvori oči i da gleda, je li to ono, što je od Radićeve politike očekivao, pak po tome neka i sud!

Novi dubrovački veliki župan. Dosadašnji veliki župan dubrovačke oblasti dr. P. Grisogono bio je umirovjen, a na njegovo mjesto imenovan je vladin savjetnik g. Ivan Sikirić, dosadašnji izvjestitelj za općinske poslove na županiji u Splitu.

Koja će ministarstva u vladi preuzeti radićevci? Prema pregovorima, koji se vode između vlade i radićevaca, radićevci bi imali preuzeti ova 4 ministarstva: šuma i ruda Radićev zet inž. Košutić, socijalne politike dr. Krnjević, za izjednačenje zakona dr. Maček, a agrarne reforme Predavec. U tom slučaju dosadašnji ministar agrarne reforme g. Venesjak preuzeo bi ministarstvo vjera, a dr. Behmen, dosadašnji ministar socijalne politike, zadržao bi ministarstvo zdrav-

lja, kojega je dosad bio samo zamjenikom. I tako od Radićeve seljačke stranke ušla bi u vladu kao kraljevski ministri sve sama gospoda, a nijedan seljak. Kako je ipak Stjepan Radić u praksi malo drukčiji negoli u teoriji!

Prijetnje Davidoviću. Zadnje vrijeme predsjednik vlade Lj. Davidović primio je više anonimnih pisama, u kojima mu se prijeti, da će biti ubijen.

Kada se sastaje Skupština? Kako javljaju iz Beograda, Nar. Skupština će se sastati nakon početka listopada. Pred Skupštinu će vlada izaći sa više zakonskih prijedloga, kao i sa optužbama protiv ministara bivšeg režima.

Radićevi ministri i liberalizam. U ponedjeljak 15. o. mj. održalo je predsjedništvo HRSS sjednicu, na kojoj se raspravljalo o ulasku Radićevaca u vladu. O zaključku stvorenom na toj sjednici govori „Hrvat“ od 16. o. mj. ovako: „HRSS je u ministarstvo delegirala takve kandidate, koji će sa naprednim srbijanskim ministrima dati jedan slobodnjačko-demokratski smjer prema muslimanima i Slovincima, koji su zastupnici konservativnoga smjera, ali s kojima će se dabome slagati u politici“. — Radić će dakle već u ovom ministarstvu pokušati da provodi liberalna svoja načela. U tome će se radu prislanjati uz liberalne Srbe. Doista, kako se vidi, liberalizam je u dušama Radićevaca pretežniji od nacionalizma, jer su njemu za volju voljni stajati u borbenom stavu ne samo sa Slovincima, nego i sa našim Muslimanima.

Oko konkordata. 18. ov. mj. održana je u Beogradu u Ministarstvu vjera konferencija pod predsjedanjem ministra Korošca, na kojoj je vodena diskusija o novom projektu konkordata s Vatikanom. Konferenciji su prisustvovali: dr Ante Bauer, nadbiskup zagrebački, dr Jeglič, knez-biskup ljubljanski, dr Akšamović, dakovački biskup, dr Smodlaka, naš poslanik kod Vatikana, te dr Mihajlo Lanović, načelnik katoličkog odjeljenja u Ministarstvu vjera. Zaključci ove konferencije provest će se kroz ministarski savjet.

Izdahnuše Radine guse. „Beogradske Novosti“ su svečano prestale

da izlaze, nakon što je kesa Rade Pašića presahnula.

Nova poslanstva SHS. Vlada je odlučila osnovati slijedeća nova poslanstva: U Portugalu, Švedskoj, Argentini, Danskoj i Braziliji. Ličnosti još nijesu izabrane. Bit će ukinuti svi počasni konzulati, koji nijesu dali nikakva rezultata.

Nove afere bivših ministara. „Beogradske Novosti“ iznose ovu novu aferu bivših ministara saobraćaja: Oni su davali privatnim društima vagone na popravak, što je stajalo državu 10—15 milijuna dinara više negoli da su popravljani u državnim radionicama. Na osnovi riješenja i cifri kažu „Novosti“, da je država u svemu oštećena za 87.027.395 dinara.

Nema nove Vojvođanske Pučke Stranke. Budući se ogromna većina pristaša bunjevačko-šokačke stranke usprotivila, da se njihova stranka pretvori u Vojvođansku pučku stranku, to uopće ne će doći do promjene ni imena ni programa.

„U eri nasilja i samovolje!“ — tako kliče beogradska „Samouprava“ od 10. ov. mj. povodom otpusta jednog Srbina, kotarskog predstojnika u Bosni. Tako licumjerski kliče organ bivše PP. vlade, koja drugo nije ni činila nego nasilja. I sada se, kad ova vlada hoće da reparira njihove nepravde, zgražaju i viču o nasilju! Ima li tko, koji će povjerovati ovim krokodilskim suzama?

Izgubljen manastir sv. Nauma. Konferencija ambasadora manastir sv. Nauma dodijelila je Albaniji. Za ovakvo riješenje krivi su oni, koji su pri samom početku ovo pitanje postavili na neispravnu osnovu i tim načinom stvar sasvim loše prikazali. Vlada je već poduzela potrebne mjere, da se popravi učinjena pogreška pri rješavanju pitanja razgraničenja sa Albanijom zbog ovog manastira.

Pašić-nekrunjeni kralj Srbije? Nikola Pašić privratio je sebi čitav niz vladarskih prava. Kako javlja ljubljanski „Slovenec“, sada kuju kolajne s njegovom slikom i natpisom: „Bog čuva Srbiju!“

Kako je gospodarila prijašnja vlada? Beogradske „Novosti“ donose vijest, da je sadašnja vlada našla

riješenje, da se jedan vagon III. razreda iz Njemačke prepravi za g. Pašića u državnoj radionici u Mariboru. Po riješenju taj bi se vagon imao prepraviti u vagon za spavanje, ručanje i radionu po ugledu na Pullmanove vagone u Engleskoj. Ova prepravka bi stajala državu milijun i po dinara. Vlada je obustavila ovu narudžbu.

Uapšenje vođe slovenačkih orjunaša. Zadnjih dana policija je uapsila inžinira Marka Kranjca, vođu slovenačkih orjunaša. Njegovo se uapšenje dovodi u vezu sa krvavim sukobima u Trbovljama. Prema izvidima, koje je vlada provela, on bi nosio glavnu odgovornost za krvavi zločin justifikacije radnika Fakina.

Kako je započela konferencija Saveza Naroda? Uoči konferencije odslužena je u ženevskoj katoličkoj katedrali Naše Gospe svečana služba Božja, kojoj su sa generalnim tajnikom Sir Eric Drummond-om službeno prisustvovali svi, pa i nekatolički, članovi vijeća Saveza Naroda. Ženevski kat. biskup Besson u svečanom crkvenom govoru pozvao je članove Saveza, da bi njihove rasprave bile prožete kršćanskim duhom miroljubivosti, opraštanja i kršćanske solidarnosti, jer će se samo tada moći postići glavni cilj: pravi i sveopći mir. U istom smislu je sutradan govorio i Hymans otvarajući prvu sjednicu Saveza. I on je naglasio potrebu moralne pripreme i obnove te moralnih preduvjeta za razoružanje svijeta.

Ubjistvo Todora Aleksandrova. Todor Aleksandrov stajao je na čelu organizacije „Makedonstvujušćih, t. j. revolucionera, koji su se borili za jedinstvo i neodvisnost Makedonije. Još od mladih nogu on se borio za oslobođenje makedonskog naroda ispod turske vlasti. Sudjelovao je i u oslobođilačkom ratu 1912. g. sa svojim jakim tajnim udruženjem ustaša, s kojima se pridružio bugarskoj vojsci. U svjetskom ratu Aleksandrov se borio na strani Njemačke i Austrije. Kad je 1919. mirovna konferencija razdijelila Makedoniju između Grčke, Jugoslavije i Bugarske, Aleksandrov je sa svojim četicima pobjegao u Bugarsku, gdje je skupljao sile i snovao osnove, kako da oslobodi i sjedini

Makedoniju. Bio je krvni neprijatelj Stambulijskive stranke i vlade zato, što je Stambulijski najozbiljnije radio oko toga, da bi došlo do velike Jugoslavije, u kojoj bi se zajedno našli svi Srbi, Hrvati, Slovinci i Bugari. Aleksandrov je bio uvjeren, da će sve osnove i nade njegove stranke propasti, ako pobjedi misao Velike Jugoslavije. Zato se pred dvije godine sjedinio sa bugarskim građanskim strankama te svojim oružanim četama pokušao da decimira i rastepe Stambulijskive stranku i baci ga s vlade. To mu je i uspjelo. U toj borbi je izgubio život i veliki bugarski državnik Stambulijski. Nova Cankovljeva vlada potpuno je zavisila od macedonskih ustaša. No domala počeli su se cijepati redovi makedonske stranke. Javile su se dvije struje: Jedna je zahtijevala samo autonomiju Makedonije, druga je radila oko toga, da bi se ustanovile Združene države Balkana, a u tom Savezu da bi Makedonija bila samostojni član. Ovu drugu struju je vodio Todor Aleksandrov. Spor se u stranci tako zaostroio, da je u južno-bugarskom mjestu Gornja Džumaja 15. t. mj. došlo do oštrog napada i borbe između vođa objiju struja. U tom sporu počeli su padati hici, od kojih su poginula dva vođe autonomista. Istog dana su onda autonomisti ustrijelili i Todora Aleksandrova. Tako je poglavica makedonskih ustaša bio umoren od svojih vlastitih pristaša.

Teške prilike u Italiji. Borba je između vlade i opozicije doprla do vrhunca. S jedne strane je Mussolini, čitava milica, svi kanoni, sva lijetala, sve brodovlje, dio novinstva, svi latifundisti - veleposjednici te manjina naroda. Na protivnoj strani su pučani, socijalisti, dio liberalaca, dio novinstva te ogromna većina naroda. Što je s parlamentom? Mussolini se ne usuđuje, da ga sazove, jer bi u nj došla samo vladina većina, koja zastupa manjinu naroda, a ne bi došla manjina, koja zastupa većinu naroda. Veliki i uvaženi novinar i povjesničar *Guglielmo Ferrero* u rimskom dnevniku *Mondo* napisao je ove teške i ozbiljne riječi: „Gola je i strašna istina, da je fašistička revolucija, od koje se općenito očekivao spas, našu državu potpuno uništila. *Mi smo bez vlade*

O RELIGIJI I KATOLICIZMU.

(Nekoliko misli glasovitih ljudi.)
Sakupio Aloj. Zironita.

Bezboštvo se drži pametnim i jakim, a u sebi je živina i lijenčina.

Proudhon.

Tko napada vjeru i potkopa ju, ruši temelje društva. Valjano uređena država mora prije svega da se brine za njegovanje vjere.

Platon.

Religija i moral najnužniji su stupovi blagostanja državnoga. Zalud bi se dičio patriotizmom onaj, koji bi htio da obori ova dva glavna stupa društvene zgrade.

Washington.

Vjera je vez svakog društva i osnova zakonodavstva.

Plutarh.

Veći dio onoga, što čovjek zna, znade po vjeri

Seneka.

Bez pijeteta prema Bogu ne može da opstoji vjernost i pravednost. Ti ne vidiš Boga, ali ga poznaješ po njegovim djelima.

Cicero.

Briga oko religije je prva zadaća države. — Bezbožac je sličan onomu, koji dvoji o svom opstanku. *Aristotel.* Za čovjeka, koji nema vjere, život je bez svrhe, a smrt bez nade.

A. Dumas.

Gdjegod ima državu i državno života, tu je i vjera potrebna; zakoni

bdiju nad javnim moralom, vjera nad privatnim životom pojedinaca.

Voltaire.

Tko se nije naučio istine vjere svete na koljenima razmatrati, za njega je vrlo pogibeljno, kada čuje, kako se posvuda oko njega vjera niječe i napada, a bit će mu teško, da joj radosno i nepokolebivo vjeran ostane.

Fr. William Faber.

Vjera prava i kad započne, dotekla je na po puta. Jaka vjera umnaža čudesa, ublažuje duše. Riječ bezbožnika, da nema Boga, jest bez smisla.

N. Tommaseo.

Vjera je svijetlo uma našega, žar je srca našega, zalog je spasa i neumrlosti duše. Bog i vjera vječito su vrelo idealnosti i uzoritosti.

Strossmayer.

Sve, što je na ovom svijetu do sada uzvišenoga učinjeno, učinilo se složnim radom sv. vjere i znanosti, a ljudi učeni, koji su znali umom i srcem jedno i drugo prigrliti, najslavniji su ljudi, a djela njihova vječite vrijednosti i koristi. — Kritika priznaje, da se upravo nije moguće uzvisiti do religije, koja bi bila savršenija od religije Kristove.

Strossmayer.

Samom vjerom, čistom, bez primjese koristi, moći je uvelike ljude zanjati, ali vjera ne podnosi zanešenost

kako ni mlitavost, ona bo stoji u pravilnu uređenu krjeposnu življenu.

A. Starčević.

Religija je čudoredna krepost, koja nas čini podobnima iskazivati Bogu poštovanje, koje ga ide kao najvećega gospodara.

Sv. Toma Akvinski.

Vjera je majka znanosti, te Evropa drži žezlo znanosti samo zato, što je kršćanska.

Maistre.

Govorio tko što mu drago, istina je i uvijek će ostati istina, da je kultura Evrope u jezgri i bitnosti svojoj proizvod katoličke Crkve.

Fallmerayer.

Istinito trebamo i sasma osobito katoličku vjeru, da uznapređujemo u nauci, i sposobnosti i da u civilizaciji naprijed krenemo.

Lt-Joung-Koung.

Bog se poznaje od nas kršćana na dva načina: po knjizi vasiona i po svetom pismu.

Genovesi.

Naša pamet ne zna drugo, nego sve miješati, o svemu sumnjati; netom što sagradi, već traži, kako da to obori, ona je prava Penelopa, koja noću trga, što je po danu splela. Filozofija nam najbolje pokazuje, kako naša pamet vodi do bludnje i da trebamo drugog vođu, a to je objava Božja.

Bayle.

Evropa sv. Stolici duguje svoju civilizaciju, jedan dio svojih najboljih

zakona i gotovo sve svoje znanosti i umjetnosti.

Voltaire.

Moć i ugled katoličke Crkve stoji ponajviše u tomu, što ima mnogo redova i ustanova, u kojima se ljudi žrtvuju za dobro drugih.

Paulsen.

Kršćanstvo ne zahtijeva slijepo, već razložno vjerovanje; svaki kršćanin treba da imade razlog, zašto vjeruje. Religija je i sad ono, što je svagda bila: neotkloniva potreba za srce čovječe, za život čovjeka pojedinca, obitelji i društva.

Dr A. Bauer.

Kršćanskoj Crkvi dugujemo, da nam je sačuvala umjetnost pa sve kao iskre pod pepelom.

Goethe.

Katolička Crkva uzgojila je roman-sko-germanske narode. Mladim je narodima donijela kršćansku kulturu, a nije donijela, da ih ostavi u najnižem stupnju.

Harnack.

Inteligencija bezvjeraca može biti previsoka, a ona vjernika preograničena; ipak prva nije velika već poput bezna, dok druga jest sveta poput svetohraništa; u prvoj stanjuje zabluda, u drugoj istina.

Danoso Cortes.

Bez Crkve (katoličke) uzaludno je sve nastojanje, da se uzgoje potpuni ljudi, pravi čekik značajevi. Ogromne su naime zapreke, što osjećuju ovo nastojanje; samo je Crkva vrsna da ih svlada natprirodnim sredstvima, kojima raspolaže.

Dr A. Mahnič.

i nikakve vlade ne ćemo imati, dok se stvari budu razvijale u sadašnjem smjeru.... Vlada je osamljena. Ona je izigravanjem parlamenta i tlačenjem novinstva izgubila svaki doticaj s narodom. Čim se dalje vlada tako zatvara, tim bolje se podaje u naručaja skrajnim fašistima. To će sigurno dovesti do toga, da će se jednoga dana ukinuti ustav, što će biti početak konca jedinstva Italije. Italije će nestati iz reda država.“

Krvavi nemiri i borbe na svih pet strana svijeta. Ustanak Kabila u španjolskom Maroku izgleda, da će svršiti s potpunim porazom Španjolaca. — U Kitaju se potocima proljeva krv. Iskricali su se s ratnih lada strani vojnici te se utvrdili i spremili na obranu. Intervencija veselila je neizbježiva, pak bi ovo moglo značiti kraj kitajske samostalnosti. — U Afganistanu vode se krvave borbe između engleskih četa i ustaša. — Daleko značajniji je pokret Georgijevaca na Kavkazu, koji su, stupili u borbu protiv sovjeta za svoju potpunu samostalnost. Georgijevci se, prema vijestima iz Carigrada, uspješno bore protiv crvenih četa. — U Hondurasu general Ferrera napreduje prema glavnom gradu. — Braziljanski revolucionarci su osvojili dvije luke u južnoj Braziliji, pri čemu su sve savezničke vojnike poubijali ili zarobili. — Butnula je krvava revolucija u Paragvaju u južnoj Americi. Čini se, da su ustaše zaposjeli čitav zapad države. Vlade su čete u tim krajevima većinom zarobljene. — Po svemu se ovome najbolje vidi, kako razni mirovni ugovori nijesu bili kadri da riješe sva svjetska pitanja, koja su bila uzrokom svjetskom pokolju. Diktirala ih osveta, koja je urodila ovim prirodnim posljedicama. Neka u svijetu zavлада kršćanska ljubav i miroljubivost, pak će se uspostaviti i sveopći mir.

Prijateljstvo između Italije i Mađarske svakim je danom sve veće, kako se to moglo opaziti i prigodom raspravljanja pitanja obnove Mađarske na konferenciji Saveza Naroda u Ženevi.

Domaće vijesti.

„Papini vitezovi.“ Slet Orlova nije mogao ostati pošteđen od onih, koji su puni mržnje na sve ono, što je katoličko, a uz to i hrvatsko. Tako je prigodom orlovskoga sleta u Sinju uz splitski „Život“ i „Pobedu“ te zagrebačku „Riječ“ morala da se očese i Pribičevićeva beogradska „Reč“, te „Srpska riječ“ iz Sarajeva. Pod naslovom „Papini vitezovi“ napadaju Orlove, što se ističu i što su stavili kao svoje geslo „Preporod Hrv. u Kristu“, njegujući čisti katolicizam i pravu hrvatsku svijest. Napose zamjeravaju o. fra Miji Kotarašu, što je „svojim vatrenim govorom sve raspalio, a poljupcem hrvatske zastave sve zavjerio i pozvao na ustrajnu borbu do konačne pobjede katoličke i hrvatske misli u zajedničkoj državi“. Mi im poručujemo, da će Orlovi—Papini vitezovi nastaviti i dalje rad za katolicizam i hrvatstvo, i to još većim oduševljenjem ne obazirući se na ovakve niske napadaje.

Veterinarska stanica u Gružu za izvoz stoke i živine uspostavljena je riješenjem ministra poljoprivrede Kulovca.

Kuća za siromašne građane Novoga Sada. Novosadska uprava (općina) počela je sa dijeljenjem besplatnog zemljišta onim građanima, koji će graditi svoje vlastite kuće. Na taj način razdijeliti će se nekoliko

stotina jutara zemlje među sirotinju te se računa, da će biti sazidano od 1000 do 1500 kuća za siromašne porodice.

Otvaranje stručnih škola u Srbiji. Riješenjem ministra trgovine otvorit će se više stručnih škola u Srbiji, kao n. pr. obučarska u Nišu, krojačka u Strumici i t. d.

Prometna željeznička uprava u Splitu ukinuta je, a njezine funkcije preuzimlje zagrebačka direkcija.

Suzbijanje suložništva. Novi ministar unutrašnjih djela g. Nastas Petrović na sve podređene oblasti izdao je naredbu, da imaju strogo proučiti sve konkubinarce, t. j. one ljude, koji žive nevjenčani s tuđim ženama ili žene, koje žive s tuđim ljudima. To je jedna pametna i potrebna naredba.

Koyanje sitnog novca. Budući da je veći dio sitnog papirnog novca postao neupotrebljiv, Ministarstvo je financija odlučilo, da skoro pristupi kovanju metalnog novca od 25 i 50 para te 1 dinara.

Veliki broj đaka u Sarajevu. U Sarajevu je opaženo, da je broj novo upisanih đaka ove godine znatno veći negoli prošle godine. Gotovo sve srednje škole imaju po više paralelki, ali rekord je odnijela II gimnazija, koja u prvom razredu imade 7 paralelki.

Općinski izbori u Kočevlju. Na općinskim izborima u Kočevlju pobijedili su ujedinjeni Slovenci i odnijeli 14 mandata. Od tih je Slovenska Pučka Stranka dobila 7. Listina slovenskih nezadovoljnika dobila je 2 mandata, a Nijemci 9. Nijemci, koji su se do sada smatrali većinom u Kočevlju, izišli su poraženi. Slovenci su im bili ponudili častan sporazum, ali su ga Nijemci odbili računajući na sigurnu pobjedu.

Za isušenje neretvanskog blata, na kome bi se kasnije podigla velika luka, odobren je kredit od jednog milijuna dinara.

Savršeno sredstvo protiv reumatizma. Premda je lijek Radio-Balsamica Dr. Rahlejeva radi svog brzog, lakog i potpunog liječenja reumatizma veoma dobro poznat ne samo u našoj državi, već i u inostranstvu, imade kod nas još mnogo bolesnika, koji boluju od reumatizma, pa im se sada daje prilika, da se potpuno mogu izliječiti od te bolesti, jer je Radio-Balsamica priznat od svih svjetskih medicinskih autoriteta kao najbolje i jedino sredstvo protiv svih vrsta reumatizma. Lijek Dr. Rahlejeva apsolutno je neškodljiv srcu, te ima i tu prednost, da veoma brzo djeluje ne ostavljajući nikakvih tragova ni na koži ni u organizmu. Reumatizam, koji više godina traje, može da se izliječi sa dvije tri flašice toga znamenitog lijeka. Za izradu i prodaju lijeka Radio-Balsamica otvorio je Dr. Rahlejev modernu laboratoriju u Beogradu, Kosovska ul. 43.

Ratarska škola u Trogiru za redovitu obuku težačkog pomlatka ponovno se otvara naredbom ministra prosvjete dra Korošca.

Šećera imamo i za izvoz. Prema saopćenju ministra trgovine stručnjaci su konstatovali, da ćemo ove godine imati 6000 vagona šećera za izvoz. Ovogodišnja produkcija šećera jača je za 9.000 vagona. Sama osječka šećerana dat će 1127 vagona šećera. Stoga je na produktnoj burzi šećer pao na 15-50 dinara. Počeli su pregovori s Grčkom za izvoz 2000 vagona, s Albanijom za 500 i s Bugarskom za 500 vagona.

Orlovski vijesnik.

Tečaj u Splitu. Neposredno iza sleta u Sinju splitsko orlovsko okružje organizovalo je i održalo u Splitu na Poljudu trodnevni organizatorni orlovski tečaj, prvi u Dalmaciji. Tečaj je vodio v.č. A. Braškić i brat D. Radica. Prisustvovalo mu je 17 omladinaca iz raznih mjesta srednje Dalmacije. Na tečaju su se održala vrlo praktična predavanja, gimnastičke vježbe, pjevanje i davale razne druge upute, što su učesnici osobito pozornosti i razumijevanjem slušali. Predavali su: Dr. J. Carević, dr. I. Č. Miličić, F. Ž. Donadini, D. Radica, don N. Matulić, Z. Dugački, K. Kulušić, dr. T. Ciko i don J. Vodanović. Vježbe je vodio brat Z. Dugački iz Zagreba. Duhovne pripovijedi u crkvi držao je duhovnik splitskog okružja v.č. P. Perica D. I. Tečaj je uspio iznad svakog očekivanja, pak je opravdane nade, da će se njegovim plodovi brzo opaziti u već osnovanim orlovskim društvima, kao i u onima, koja će se skoro osnovati po raznim mjestima naše srednje Dalmacije.

Tečaj u Prekome. 29., 30. i 31. kolovoza održan je drugi trodnevni organizatorni orlovski tečaj u Prekome, kojemu je prisustvovalo oko 30 omladinaca-Orlova iz Sala, Zaglave i Prekoga. Tečaj su organizovali braća Gregov i Matacin, bogoslovi iz Prekoga, a vodio ga je brat don Ante Radić iz Šibenika. Organizatorni dio tečaja započeo je sv. Misom i zajedničkom sv. pričestju svih učesnika tečaja i prečkih Orlova u samostanskoj crkvi Oo. Trečoredaca na Školjcu. Preko Mise održao je lijepu prigodnu pripovijed v.č. Radić. Na tečaju održano je više pobudnih govora, zgodnih i iscrpivih predavanja, kao i dano više praktičnih uputa za što bolji rad i razvitak orlovskih društava. Sve su to učesnici s najvećom pozornosti, zanimanjem i razumijevanjem slušali te sami vrlo živo sudjelovali u debati tražeći razne upute i razjašnjenja, da potpuno upoznaju orlovsku načela, svrhu orlovskih društava i sistem rada i vodenja njihovog. Predavali su: Don Ante Radić, Zvonko Dugački i Slavko Matulina. Vježbe su vodio braća Zvonko Dugački iz Zagreba i Eduard Kokić iz Šibenika. Među učesnicima tečaja vladalo je veliko pobratimstvo, uzorna disciplina i najveće oduševljenje, koje se očitovalo i čestim pjevanjem orlovske himne i koračnice po Prekome. Tečaj je u svakom pogledu potpuno uspio. Učesnici su s njim potpuno zadovoljni te su se razišli svojim kućama puni odlučne volje, da šire orlovsku misao po svim selima zatarskih otoka.

Sastanak u Salima. Iza uspjelog tečaja u Prekome brat don Ante Radić na zamolbu salskih omladinaca pohodio je 1. ov. mj. Sale i tamo održao vrlo dobro posjećeni orlovski sastanak. Na brzu ruku u društvenim prostorijama skupio se lijep broj omladinaca i ljudi. Nakon pozdrava predsjednika brata Grbina v.č. Radić u dugom jedinstvenom govoru izvjestio je o orlovskom slav-

lju u Sinju, rastumačio osnove i ciljeve orlovstva, naglasio važnost, potrebu i korist orlovskih društava, govorio o prosvjetnom radu Orla i osviještenju i podignuće naših sela, te svojim vatrenim govorom sve prisutne oduševio za uzvišenu orlovsku misao. Svi prisutni izrazili su svoju radost i zadovoljstvo radi ovog nenadnog posjeta te zaželjeli, da ih brat v.č. Radić što prije opet pohodi i kod njih se zadrži više dana, da ih potpuno uputi u svrhu, načela i rad orlovskih društava. Po svemu se vidi, da je orlovska misao vrlo simpatična našem vjernom i dobrom narodu, jer on dobro razumije, da su orlovska načela njegova načela, koja našom selu i čitavoj domovini naviještaju spas i preporod.

Gradske vijesti.

Proslava 700-godišnjice rana sv. Franje obavila se i u našem gradu svečanom trodnevnicom u samostanskoj crkvi sv. Franje i sv. Lovre od 14.—17. ov. mj. U crkvi sv. Franje sve tri večeri trodnevnicom propovijedao je prof. O. Toma Tomašić. Na sam blagdan (17. ov. mj.) obavio je blagoslov i održao prigodnu propovijed presv. biskup dr. Mileta. U crkvi sv. Lovre prve večeri propovijedao je gvardijao O. Ćiril Vrcan, druge varoški pomoćnik O. Metod Rudan, a treće varoški župnik O. Pile Blušić, dok je na sam blagdan otpjevao svečanu Misu, obavio blagoslov i održao prigodnu propovijed provincial O. Ante Cikojević.

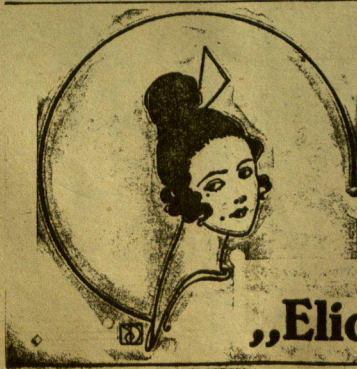
Otvor škola. Tijekom prošle sedmice uslijedio je svečani otvor svih mjesnih osnovnih i srednjih škola. Naš je grad čisto ozivio pridolaskom brojnih đaka i učenica. Opaža se, da je ove godine veliki broj đaka pristupio u gimnaziju, realnu gimnaziju i učiteljsku školu. Trebat će da pojedine direkcije i nastavnici dastvu posvete najveću pažnju i budno bdiju ne samo nad njegovim naukom, nego i nad njegovim ponašanjem.

Škrlat. I u našem gradu pojavilo se nekoliko slučajeva škrleta kod djece. Vlast je poduzela sve mjere sigurnosti, da ova epidemija u gradu ne zahvati šire dimenzije.

Engleska yachta „Schelah“ sa 11 putnika prošlih dana stigla je iz Venecije u našu luku i nekoliko se dana zadržala, pak otputovala za Briioni i Marsilju.

Iz učiteljske škole. Učiteljem pjevanja i glazbe na mjesnoj Učiteljskoj školi ponovno je imenovan stari vrijedni i od đaka obožljivi učitelj g. Srećko Karaman, te mu je tako dana satisfakcija za ranije nanešenu nepravdu pod bivšim PP režimom.

Imovina zatarske hrvatske gimnazije pripala je našoj gimnaziji, koja je bila ovamo iz Zadra prenešena. Imovina se nalazi u magazama u Zadru. Ministarsko vijeće je odredilo kredit za prenos imovine u Šibenik. No budući da je zakazani kredit premalen (2000 din.), to je zamoljeno ministarstvo prosvjete, da odredi jednodnu veću svotu, kako bi se što prije mogla ta imovina otpremiti u Šibenik.

Svilenkastu i bujnu kosu

postizavate

samo redovitim pranjem glave sa

„Elida“ Shampoo™om

Primanje učenika-ca u Učiteljsku školu. Šibensko je građanstvo uzbuđeno novom uredbom Školskog Odsjeka, da se u pripravnici tečaj i u prvi razred Učiteljske škole daci sa sela mogu da primaju kao i do sada bez obzira na njihovu predizobrazbu, dok se za dake iz mjesta, u kojima postoji srednja ili građanska škola, zahtijevaju za pripravnici tečaj 4 razreda srednje ili građanske škole, a za prvi razred svršena građanska škola ili mala matura. Prema ovoj uredbi odbiveni su ove godine skoro svi prijavljenici-ice iz Šibenika, što je izazvalo punim pravom buru ogorčenja. Naše je mišljenje, da se ovakve uredbe imaju navrijeme objaviti, e da roditelji znadu drukčije upravitelj svojom djecom. Za ovu godinu imalo se ostati pri starome, a dogodine neka se za Učiteljsku školu u Šibeniku zahtijeva općenito niža srednja škola, kao što je to i drugdje u državi, jer ovako izgledaju neki povlašćeni, a neki podvlašćeni. Općina je upravela brzojavni protest i poduzela korake, da se ta nepravda ukine. Pouzdano se nadamo, da će ministar prosvjete dr Anton Korošec doći ususret Šibeniku, koji je za Učiteljsku školu toliko žrtvovao. — U zadnji čas doznajemo, da je ministar prosvjete dr Anton Korošec na brzojavnu intervenciju Općine ukinuo gornju odluku Školskog Odsjeka u Splitu, te dozvolio, da se u pripravnici tečaju otvori paralelka, ako Općina priskrbi potrebni lokal, a u primanju učenika-ca da se postupa po starome.

Izlet „Šibenske Glazbe“ u Trogir ponovno je odgođen radi nepredviđenih tehničkih zapreka.

Nepoštena haranga. Čujemo, da su neki nerazboriti i bezdušni kolovođe stali ponovno nagovarati težake, da ne daju vlasnicima dohotka. Upozorujemo naše težake, da im ne nasjedaju, e da opet ne upanu u suviše troškove, neprilike i neugodnosti, u kojima su se našli baš zato, što su već jednom poslušali te bezdušne kolovođe. Tada im oni nijesu pomogli, nego su ih sramno napustili. Dok se agrarno pitanje ne riješi zakonom, svi su kmetovi dužni, da vlasnicima dadu dohodak. Mi im stoga savjetujemo, da to svi učine u svom vlastitom interesu. Ne učine li to, njima samima će se ljuto osvetiti, pak će opet proklinjati svoje bezdušne zavoditelje.

Poskupljenje ribe. Tuže nam se iz građanstva, da zadnje vrijeme riba svakim danom to više poskupljuje. To je i razumljivo, kad je Općina povakla cijeni, a redarstveni organi ne vode o tome nikakve kontrole, jer

da to na njih tobože ne spada. Ovim upozorujemo vlast, da izvrši svoju dužnost i stavi reda, jer suzbijanje skupoće i te kako spada u njezin djelokrug. To s pravom očekuje od nje naše građanstvo.

Okružju HKNSaveza za „Katolički Dom“ darovali su Djevojački pomladak „Zore“ din. 30, a Organizacija katoličkih učenica din. 20, da počaste uspomenu Frane Jadronja. — Odbor im harno zahvaljuje.

Nekoliko upita g. opć. predsjedniku. Primamo i rado uvrstavamo: Radi smo pitati g. opć. predsjednika, da li misli, da bi na Općini morao biti stanoviti zvaničnik, koji bi bio dužan, da u djelokrugu svoga posla sanira slijedeće nered: 1. Prenešenje stovarišta gradskog smeća iz Dráže na udaljeniju točku izvan grada. 2. Pometanje gradskih ulica za vrijeme ranijih jutarnjih sati. 3. Raskuživanje javnih pissoira. 4. Uklanjanje svinjaca iz dvorišta na gradskom području. 5. Uklanjanje štala ispod stanova na istom području. 6. Hvatanje pasâ bez nagupca. 7. Zakapanje pasâ na udaljenom mjestu u „Škopincu“, a ne na „Rupini“, u borovoj kulturi, na mjestu, doznačenom za javnu šetnju i odmaranje. 8. Uklanjanje krčmarskih pecara za pečenje mesa a veliko iz istoimenih pomješća, otvorenih na gradskom području, zbog razvijanja dima u središnjim ulicama. 9. Tehničko uređenje dimnjaka na krovovima stanovitih pekarna u predjelu Gorice, iz kojih se zbog velike niskoće širi dim po okolnim kućama. 10. Periodično pregledavanje mlijeka na Gradskom trgu. Mislimo, da bi Općina, kao nadležna vlast, bila ne samo dužna da nepropusno postupa u predmetu, nego bi vjerno morala vrhu svega gore nabrojenoga voditi redarstvenu službu. U nekim slučajevima nemar je već doprlo do krajnosti, kao što se to vidi u krčmarskim pecarama, iz kojih se razvija takav dim, da izgleda, da smo negdje na selu, na kakvom sajmu, a ne u gradu. Uvjereni smo, da će se g. opć. predsjednik zabaviti ovim pitanjem u interesu javnog zdravlja, koje bi mu moralo da leži na srcu, kao što mu leži na misli „dobrobit, napredak i procvat grada Šibenika.“ — *Nekoliko građana.*

„Đačkom bisk. Sjemeništu“ u počast svečara prigodom ustoličenja Monsignora ap. protonotara Tabulova-Trute, te Monsignora Mirića dekana i Bjažića kanonika darovao je preč. M. Čorić din. 50. a vlač. don Ivo Mirić din. 25 mjesto čestitke Monsigno-

ru Miriću. — Uprava najljepše zahvaljuje.

„Trgovački Kompaks“. U komisionalnoj nakladi knjižare Filipa Babića u Šibeniku izaći će o Božiću ova u našem trgovačkom svijetu nova knjiga, koja će koliko trgovcima, industrijalcima, fabrikantima, obrtnicima itd., toliko i kupcima i preprodavaocima doći kao stručna knjiga u dobar čas, Zanimaoći, koji se dopisnicom obrate na upravu „Trgovačkog Kompasa“ — Šibenik. dobit će detaljne obavijesti o sadržini istoga.

Is katoličkog svijeta.

Vjerska svijest alzaških katolika. „Tražili ste od nas, da vam damo svoj novac, i dali smo vam ga; tražili ste od nas, da vam damo svoju krv, i dali smo vam je; tražili ste od nas izgon i progonoštvo za neku našu braću i sestre, pak smo vam i to dali. *Danas tražite od nas, da vam damo dušu, ali to vam ne ćemo dati!*“ Ovim pokličem katolici Alzacije-Lorene usprotivili su se i reagirali na namjeravanu povredu i ukidanje njihovih vjerskih slobodina sa strane francuskog ministra predsjednika Herriot-a Zajedno s njima i mi kličemo: Sve — sve ćemo dati za domovinu, ali dušu nikada! Borba će biti teška, ali pobjeda je nesumnjiva: pobjedit će kao uvijek, prije ili kasnije, Križ.

Novo ozdravljenja u Lurdu. 31. kolovoza t. g. 10 liječnika konstatovalo je čudesno ozdravljenje u Lurdu dviju djevojaka, koje su došle u Lurd

sa talijanskim hodočašćem. Prva je Chiappa Marija od 23 godine iz S. Andrea di Milano, bolesna na sušici kostiju (osteomielitis) i na sušici na plućima. Ozdravila je odjednom pri kupanju u piscini, odbacila štaku i prohodala. Bolesna je od g. 1906. i više puta operirana. Druga je Zaccarelli Artemida od 26 godina iz Campagnola (Reggio Emilia), koja je болоvala na ukočenosti šije. Ozdravila je odjednom također pri kupanju.

Književnost i umjetnost.

Onip: Dodi, idi za mnom. Evanđeoska vizija u 2 slike. S talij. preveo J. Herceg, 7 lica, sve muška. — Cijena D. 15.—

A. Šenoa: Hoćete li biti pčele ili krtovi? Slika iz života školske omladine s pjevanjem. — Cijena Din. 3. — Obe se stvari dobivaju kod „Hrv. kat. nar. saveza“ Zagreb — Kaptol 27.

Burza.

Zadnji tečaj na zagrebačkoj burzi bio je za:

Dolar u čeku Din 71.50
Liru tal. u čeku Din 3.143
„ „ u papiru Din 3.10
Frank francuski Din 3.70
„ švajcarski Din 13.50
Česke krune Din 2.12
Napoleone Din 280.

Katolici! Mislite na potrebu katoličkog dnevnika!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Vlastita zgrada
Glavna ulica 108.

Podružnica Šibenik

Brz. naslov Gospobanka,
Telefon br. 16 - Noćni 67

Centrala Ljubljana.

Podružnice:

Celje, Đakovo, Maribor, Novi Sad,
Sarajevo, Sombor, Split.

Ispostava: Bled.

Dionička glavica i pričuva
preko Din. 15.000.000.
Ulošci nad Din. 150.000.000.

Ovlašteni prodavaoc srećaka državne
lutrije.

Prima uloške na knjižice, te ih ukamaćuje
najpovoljnije.

Oprema sve bankovne i burzovne poslove
povoljno, točno i brzo.

GOSPODARSKA ŠTEDIONICA

SPLIT

Rimska ul. 3. (kod Peristila). Telefona 363.

Prima uloške na knjižice i u tekućem
računu te ih najpovoljnije ukamaćuje.